

Justícia Social

Una Catalunya lliure amb els obrers esclaus, jo no la voldria mai.

Organ de la Unió Socialista de Catalunya

Dr. Martí i Julià

UN MANIFEST DEL PARTIT

Estimados camaradas: Lustras de persecución política, de desastres nacionales, de arraigo caciquil, de dictadura oligárquica, militarista o aristocrática y de camarillas palaciegas hicieron del pueblo español uno de los más desdichados de Europa y crearon en los socialistas españoles una firmísima mentalidad republicana. La forma de gobierno monárquica, inaceptable en la doctrina, era en España, además, prácticamente equivalente a ruina, miseria, despotismo, negación de libertad política y valladar contra las reivindicaciones obreras. Al proletariado español no se le planteó nunca el problema de una monarquía democrática sencillamente porque en España no había existido nunca una democracia elemental: falso el sufragio, parcial la justicia y sin realidad la legalidad escrita. Por eso el partido socialista, tradicionalmente antimonárquico, no ha vacilado nunca en contribuir al derrumbamiento del trono de los odiosos Borbones. y en 1898, en 1909, en 1917 y en 1930 dió cuanto tuvo, hombres, energía y organización, para propiciar un régimen republicano, y siempre con indiscutible lealtad.

Por él pudo advenir la segunda República y por él —educador de masas curadas de demagogia— pudieron edificarse una Constitución avanzada y unas leyes prometedoras de elemental justicia social. En su aportación vale más lo que sacrificó que lo que obtuvo, porque si nutrió sus filas no fué porque ofreciera más que otros sectores de izquierda burguesa, sino porque el claro instinto de las masas las encaminó al partido socialista como garantía de progreso político y social.

Al partido socialista no le pesa lo que ha hecho ni lo que ha dejado de hacer. Ocupó su puesto en la revolución democrática española porque era su deber, y alentó cuantos avances eran compatibles con las fuerzas heterogéneas con quienes las circunstancias le aconsejaron leal alianza. La República democrática-liberal no era mucho, es verdad, mirando al ideal socialista; pero significaba un gran avance en contraste con el pasado odioso.

Cuando fuerzas oscuras de la burguesía española han desplazado al partido de la gobernación y de la Cámara. Cuando una coalición monstruosa de jesuitas y anticlericales históricos —en lo político, aristocrática; en lo social, alta burguesía industrial y baja burguesía rural— ha violentado la voluntad electoral con el soborno y la coacción, la revolución democrática triunfante con la República ha sido puesta en un grave peligro de muerte. Desde que comenzaron las Cortes ordinarias se han dedicado a destruir todo el contenido de la República: laicismo, protección legal a los trabajadores, civilidad, libertad, y en su lugar han significado pensión al clero, desamparo al campesino, perdón y premio a la subversión monarquizante, expulsión de Ayuntamientos de elección popular, nulidad de las Delegaciones de Trabajo, disolución de Sindicatos... Sólo faltaba para destruir en breve lapso lo que costó esfuerzo heroico de generaciones entregar el Poder ejecutivo a gentes cuyo republicanismismo no había tenido ni siquiera expresión verbal.

Cuando ese gravísimo peligro culminaba, las masas obreras pusieron cuanto son y cuanto valen para impedirlo; llegada la hora terrible de Octubre, no se alzaron contra la ley, sino que se sacrificaron por la ley que el pueblo, en la limitada democracia del régimen burgués, se había dado libremente. No ha sido la clase trabajadora la que se ha colocado fuera de la ley, sino que es la que con más celo ha defendido el espíritu, el alma de la ley fundamental del Estado. No han podido las masas impedir el asalto de las derechas al Poder; pero han podido gloriosamente salvar su responsabilidad y asegurar con su prestigio, con su lealtad, con su sacrificio, el porvenir.

Sólo dejan de aleccionar las páginas en blanco; pero las que se han escrito con sangre generosa, con inquietud involuible, con dolor material o moral, con sacrificio de cualquier linaje, exigen deducciones y depuraciones que es necesario plasmar en normas para el futuro; pero hemos de ser nosotros, inexorables con el error, quienes las extraigamos, no los enemigos de nuestro partido.

Secuestrada la República, mixtificada, deshecha la revolución democrática, ensoberbecidas las fuerzas del feudalismo político-social español, el partido socialista —que resiste sereno y firme sus nuevos y honrosos tiempos heroicos— vive, trabaja por su causa, que es hoy la causa de obreros y demócratas, de trabajadores y ciudadanos. ¿Para qué? Para revivir lo que ha muerto antes y después del 6 de octubre. Para rehacer la transformación política y social de España. No somos un partido demagógico, ni motinesco, ni terrorista, ni aventurero. Mienten a sabiendas quienes —ellos saben por qué— nos reputan devotos de la clandestinidad y de la violencia. La legalidad en que se ha formado el partido socialista obrero no era la suya, la que él concebía; pero en ella ha vivido y en ella vivirá, pese a quienes quisieran tenerle eternamente sometido a la camisa de fuerza de sus arbitrariedades o eliminado del ámbito de la lucha noble que siempre, siempre, hemos propugnado.

La Comisión ejecutiva ha deliberado sobre lo que en este momento preocupa a tantas organizaciones: la conducta a observar en las próximas luchas políticas de carácter electoral, y ante la imposibilidad de decidir sin previa consulta a las Federaciones y organismos nacionales, pero previendo, en vista de la indudable coalición de las derechas, que pueda el partido estimar ora conveniente, ya necesaria, cierta posición táctica a fin de salvaguardar lo indispensable y avanzar lo posible, aconseja a todas las Agrupaciones que no hostilicen a ningún grupo obrero ni republicano que se haya mantenido libre de contacto con la actual situación y ofrezca por su conducta garantías; antes bien, a fin de dejar abiertas todas las posibilidades, les recomienda cordialidad en las relaciones políticas, sin llegar a contraer compromiso alguno. La Comisión ejecutiva ruega a los Comités de las Agrupaciones y donde existan y pue-

dan funcionar a los de las Federaciones, consulten a los compañeros, siquiera sea privadamente, y envíen a la Secretaría del partido en toda diligencia el juicio que les merezca posibles alianzas en las próximas elecciones.

Ancho campo de actividad se nos ofrece, camaradas, en comunión de afanes y tareas que no debe perturbar ninguna mezquina disputa interna: primero, salvar a nuestros presos, aliviar su prisión, partir el pan con sus familias. Ni un día se abandone esa tarea.

Después, a poner en pie de actividad legal a los Sindicatos, a nutrir el partido con las adhesiones de simpatía que tantos dolores compensa, a utilizar inteligentemente los organismos en que tenemos o debemos tener representación, a educar y encauzar los núcleos juveniles, a ganar para el socialismo a la mujer, a concertar nuestro esfuerzo con los sectores obreros o democráticos que lealmente lo deseen y lo merezcan por su probada solvencia.

He aquí la misión del momento histórico que vivimos. Seamos siempre, camaradas, dignos de él.

Vuestro y del socialismo, el vicesecretario, J. S. VIDARTE.

Editorials

El manifest del P.S.O.E.

Publiquem, amb l'honor que mereix, la circular que la Comissió Executiva del Partit Socialista Obrer Espanyol ha tramès a totes les seves agrupacions. ¿Caldrà que diguem que hi coincidim totalment? ¿Caldrà que manifestem la nostra satisfacció per aquesta coincidència?

No aspirem els homes de la U. S. C. a tenir un aparell màgic revelador de l'avenir, però ningú no pot negar que aquesta és la posició que han adoptat i han aconsellat des d'abans de novembre de l'any 1933 els homes que tenen la responsabilitat de dirigir la política del nostre Partit, i els temps i els fets diuen que ha estat un encert.

L'anàlisi, objectiva, de la consciència col·lectiva del poble espa-

HA PASSAT PER LA CENSURA

nyol, amb la distribució de les forces socials i polítiques existents, les possibilitats morals i materials de cada una d'elles, les seves pugnes i les seves lluites, el moment psicològic en què es plantejava la lluita, etc., induí els homes de la U. S. C. a creure que per mantenir l'esperit creador de les jornades d'abril del 31 i anar-lo dotant d'una impulsió ascendent l'única posició intel·ligent era conservar el front que havia fet possible la proclamació de la República, bandejant-ne només aquells que amb les seves intrigues, amb les seves febleses o amb les seves traïcions l'havien escantonat.

No es va creure així; el manteniment d'aquesta tesi per part de la U. S. C., i més en fer-ne cosa pràctica, ens valgué tota mena d'atacs injustos, fins a oblidar aquells principis elementals de solidaritat obrera que entre treballadors han d'ésser cosa intangible; sense tenir en compte que la nostra tradició de militants en el camp obrer i polític era una garantia de la nostra sinceritat. I tot per què? Per acabar oferint-se al Govern de Ca-

EPOCA IV - NUM 3
BARCELONA
6 d'abril del 1935

PREU:
20 cènts.

Redacció i administració:
A. López de Ayala,
10, principal
(BARCELONA - SANTS)

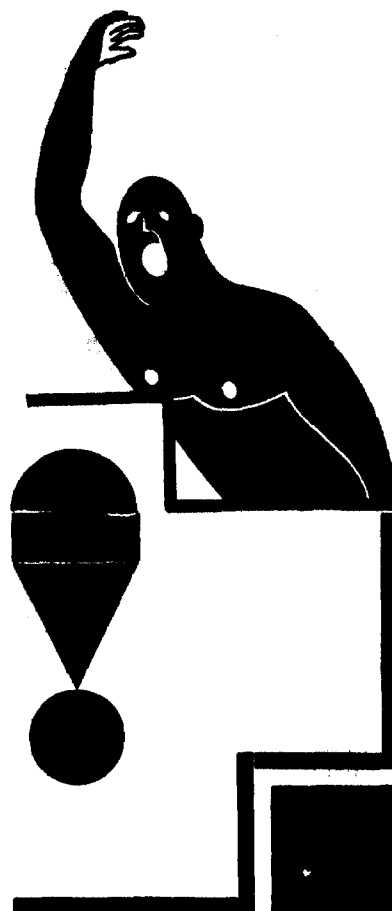
talunya en les jornades d'octubre de l'any passat; per anar cridant entre les multituds republicanes i catalanistes: «¡Visca la República catalana!» Tàctica? No! Precissament tant com falta de visió política, hi ha incapacitat tàctica per saber passar de comparsa a actor dels fets històrics.

Nosaltres també en parlarem un dia dels fets d'octubre; en parlarem amb el propòsit que la classe treballadora compari la feina dels uns i dels altres i per veure, també, si acabem amb les lluites internes de la família proletària i aconseguim fer comprendre que en la veritat parcial de cada u hi ha la veritat total de tots.

Si s'hagués tingut en compte l'actitud de la U. S. C. abans de les eleccions per a diputats al Parlament de la República en novembre de l'any 1933, indubtablement el panorama polític general d'Espanya fóra un altre. Si s'hagués comprès l'actitud de la U. S. C. respecte a la política que desenvolupava a Catalunya, després d'aquelles deplorables eleccions, també creiem que els fets d'octubre haurien pres altres derivacions tant a Catalunya com a Espanya. L'únic error — encara que molt greu — que vam cometre tots plegats a Catalunya en aquelles eleccions indignes va ésser no fer absoluta la unió entre les esquerres liberals i nacionals i el proletariat. Però tots plegats vam rectificar a temps, i una obra de govern eficaç, dignament coronada, parla per nosaltres.

No es va creure així, i els fets parlen. Almenys que la història tràgica dels fets ens alligoni. Aquesta sembla la tendència del P. S. O. E. pel que es desprèn de la circular que ens suggereix aquests comentaris; nosaltres els felicitem i ens felicitem. Comencem a ésser optimistes no sols per la República, sinó pels drets immanents del Proletariat.

S
O
C
I
A
L
I
S
T
A

La crisi permanent

La setmana passada vam intentar comentar la crisi, per cert en un llenguatge molt mesurat, i no vam poder dir la sola cosa que ens calia repetir. D'altres periòdics, de Barcelona i de Madrid, van ésser més sortosos que nosaltres, i van poder estampar-la impunement, en forma agressiva i tot. Per això, encara que en el fons ens afalaga aquesta preferència paternalista, esperem que avui podrem exclamar, amb tothom que ja ho ha fet: Cal dissoldre les Corts! La U. S. C. conserva amb orgull el privilegi d'haver envestit contra aquestes Corts primer que ningú, puix que les atacà quan tot just es pensà a elegir-les, i la trajectòria seguida des d'aleshores per la vida política del país correspon plenament a les previsions del nostre partit i del nostre periòdic. És lícit, doncs, autoritzar-nos aquesta afirmació, que resumeix i explica prou clarament la nostra actitud.

Per no exposar-nos a no ésser sentits, ens limitem modestament a copiar paraules dels altres, tot subscriuint-les. Aquestes, per exemple, de *La Libertad* de Madrid: «La opinión general se manifestaba alerta y francamente en favor de la disolución de este Parlamento, que, a pesar de su carencia de obstáculos para realizar una labor legislativa capaz de resolver los problemas pendientes de urgente resolución, no hizo otra cosa que socavar las más puras esencias democráticas del régimen y provocar en el país gravísimos trastornos que todos los republicanos de pura cepa tienen que repudiar. Si en vez de plantear constantemente problemas de conciencia, que caen dentro del orden espiritual y que no existen por fortuna, hubiérase acudido diligentemente a solucionar alguno siquiera de todos, esos problemas económicos o sociales en que ahora quieren apoyarse, todavía pudiera perdonarse a la actual situación los graves errores de sus pecadas originales. Pero si ni siquiera pudo el bloque gobernante aprobar una ley de Presupuestos, buena, mala o mediana, ¿qué puede esperarse de esta situación que, por añadidura, tiene sobre sí una probable y gravísima situación en que, de un momento a otro, pudiera colcarse un conflicto internacional?» O aquestes altres de *La Rambla* de Barcelona: «Aquell Govern, encara que ell es pensí el contrari, va caure el dia 6 d'octubre, i els seus sis mesos d'actuació ja actuava desautoritzat, sense autoritat, amagat darrera l'estat de guerra per a dissimular la seva feblesa. Ara fa sis mesos varen guanyar el que semblava que perdien, i varen perdre el que es van pensar que guanyaven.» Això sense retreure textos més forts i més afins a nosaltres.

La Borsa Municipal de Treball

Llegiu a la premsa de dijous:

«A tots els obrers del ram de la construcció inscrits a la Borsa Municipal del Treball se'ls convoca a la reunió general que tindrà lloc al local de la *Juventut Republicana Radical* del Districte V, carrer de la Lluna, 14, segon, demà, divendres, a les tres de la tarda, de primera convocatòria, i a dos quarts de quatre de segona, per portar a cap l'organització de les brigades.

Per poder assistir a aquesta reunió cal la presentació del carnet de la Borsa del Treball o la contracta.»

Parlem-ne, de la pena de mort

Jo recordo que totes les joventuts de fa trenta anys frisàvem a l'entorn dels homes que ens explicaven els nous corrents del Dret Penal. Segons aquests, el delinqüent és un ésser imperfecte, i la pena de mort no pot pas rectificar una vida desviada, per tal com aquesta desviació no és pas filla d'un vici adaptat sinó de condicions fisiològiques alienes en absolut a la voluntat del pacient. El Dr. Martí i Julià havia dit constantment que les falles de la humanitat no eren altra cosa que imperfeccions d'aquesta, i afirmava en un discurs a l'Acadèmia de Psiquiatria i Neurologia que mentre el cervell humà no sigui perfecte es produiran les falles que tant trasbalsen la societat i que la ciència ha de lluitar per aconseguir aquella perfecció que ha de portar com a resultat l'imperi de la llibertat, de la bondat i de la justícia.

La violència és i ha estat sempre una falla de la imperfecció humana; i malgrat els segles d'existència dels Còdis penals amb els quals la delinqüència ha estat castigada, els delictes existeixen i els crims cada dia es repeteixen. Ja havia dit Gambara, a Barcelona, que el delinqüent, pel fet d'ésser un malalt, no preveu les conseqüències dels excessos de la seva malaltia, i, per tant, és absolutament irresponsable.

***
Sempre hem estat els homes avençats els que hem defensat la doctrina del cinquè manament de la llei de Déu.

***
Fa un any, poc més o menys, que a París, per passions polítiques, hi hagué un tumult revolucionari. La plaça de la Concòrdia, per una paradoxa de la vida, fou escenari d'una lluita bàrbara, impròpia de gent amb sentiment polític normal. Batueses entre la policia i les masses revoltades; un Ajuntament que s'adhereix a la revolta; violèn-

Normes d'actuació socialista

I. — Allistament a les organitzacions cooperatives, sindicals, polítiques, culturals i altres del Partit o influïdes pel Partit.

II. — Intervenció i fiscalització en els comitès d'aquestes organitzacions.

III. — Representació i intervenció en les discussions de les nostres assemblees i congressos.

IV. — Realitzat l'acord, obediència cega a les ordres i consignes que en deriven.

V. — Propaganda oral i escrita en els actes públics i en els òrgans de premsa.

VI. — Proselitisme intensiu als llocs de treball, als llocs d'esbarjo, als llocs de residència i als llocs esportius.

VII. — Acte de presència a tots els actes de les nostres organitzacions.

VIII. — Solidaritat absoluta en el perill.

La col·lecció de JUSTICIA SOCIAL (IV època) pot ésser consultada a l'Arxiu històric de la ciutat, Casa de l'Ardiaca.

cia entre les parts en lluita; el palau del Parlament ha d'ésser detestat per les forces de l'exercit per a evitar que sigui assaltat per la multitud esbojarrada. I com a balanç d'aquella lluita, morts, ferits i contusos. Moltes víctimes! I què va passar a París? Què féu el Govern francès? L'Ajuntament de París continua al seu lloc com per llei li correspon; uns acusats dels fets tumultuosos castigats a penes relativament lleus, i la pena de mort ni ha estat aplicada ni se li ha acudit al jutge demanar la seva aplicació ni tan sols insinuar-ho.

Però França, catòlica o no, és laica. I ningú més cristià que un home laic, perquè sap ésser respectuós amb tothom, sent l'amor al proïsme, i de la fraternitat n'han fet un dogma com també Jesucrist n'havia fet la base del seu Cristianisme.

A Grècia hi ha hagut una revolució. Sublevació. Morts, molts morts i ferits a carretades. Presos polítics omplen les presons. En judici sumariíssim, han estat jutjats els capítosts de la revolució. Les màximes responsabilitats no han estat castigades amb la pena de mort. Grècia sent la sensibilitat humana que és senyal, precisament, de civilitat.

***
Els nostres catòlics són tan diferents dels catòlics belgues, per exemple, com diferent és un home d'una dona. El catòlic belga és cristià; el catòlic espanyol és anticristià. El catòlic belga segueix pas a pas les doctrines de Crist amb molta pureza, no diem amb tota la pureza; el catòlic espanyol contradiu amb tots els seus actes la doctrina de Crist. El catòlic belga, fins quan la guerra, demanava perdó per als condemnats a mort;

Deia Job: «Diré a Déu: No em condemnis; fes-me comprendre per què plegades amb mi.»

MERCURI

Secció oficial

En la darrera reunió del C. E. no es va poder prendre cap acord concret respecte a la celebració del gran acte d'afirmació de la U. S. C. i d'exposició de la nostra actitud en aquests moments, acordat i anunciat ja, degut a l'anormalitat política. Segons com es presentin les circumstàncies, el C. E. resoldrà oportunament tot allò que es refereix a l'acte esmentat, l'acord de celebració del qual continua ferm.

***
Dilluns va començar de nou el cobrament dels rebuts d'afiliat al Partit als companys del Poble Nou. Per haver-se perdut algunes adreces segurament no podran cobrar-se tots puntualment. Els companys que dintre el termini de deu dies no se'ls hagi presentat el rebut corresponent al mes d'abril, són pregats de transmetre la seva adreça a l'Administració de JUSTICIA SOCIAL, A. López de Ayala, núm. 10 (Hostafrancs).

***
La secció de Sant Celoni prepara, per al 14 d'abril, una conferència del company Granier-Barrera. El mateix company anirà el dia 13, Diada del Llibre, a Móra d'Ebre, i ha estat invitat per Acció Republicana de Mallorca, d'acord amb els companys del Partit Socialista, a participar en rpm de la U. S. C. en una campanya de propaganda que tindrà lloc a les illes balears.

Preguem a tots els periòdics obrers que estableixin el canvi amb JUSTICIA SOCIAL.

Dues crisis

Amb pocs dies de diferència s'han donat dues crisis de Govern a Europa: Bèlgica i Espanya. I és curiós de fer-ne una comparació, perquè ens revela moltes coses, que en altres circumstàncies podríem exposar amb una cruesa, que avui solament podem fer observar amb sordina.

La crisi de Bèlgica es va produir per una falla de l'orientació econòmica d'un Govern que ha de deixar els regnes de l'Estat en altres mans que presenten un altre pla econòmic a desenvolupar. En manifestar-se clarament el desacord amb el país, el Govern s'aparta del seu lloc perquè abans del 14 d'abril. Tornem a provocació de l'opinió pública. És una crisi de tota normalitat en la vida d'una democràcia.

La crisi a Espanya s'ha produït perquè al cap de cinc mesos de constituït el Govern els mateixos elements que el constituïen no es podien entendre i no perquè estiguessin en desacord sobre problemes nacionals de caràcter social o econòmic, sinó perquè cada ministre havia de moure's, com un penell, al vent del cap del seu partit, que era un vent de protesta contínua i sobretot variable. Els caps no acceptaven de bona voluntat la distribució dels respectius elements en els diversos organismes directius de l'Estat. No els dividia cap problema greu ni de veritable importància; anaven trampejant la situació fins que ha arribat un moment que no han pogut més i han dit prou.

No els ha fet caure una diferència de llur criteri amb el del país, que això no els preocupava gens; ni una qüestió de dignitat, perquè la bona fruita no es dona en els terrenys àrids; ni la dificultat en resoldre una situació econòmica difícil, perquè al nostre país cadascú només pensa en l'economia pròpia; ni una revolució popular, perquè gaudim d'una pau octaviana. Ha caigut el Govern tot seguit que s'ha trobat un motiu adequat, i aquest ha estat el desacord sobre l'aplicació de l'indult a uns condemnats a mort. El motiu farà època i ens en recordarem sempre.

Quant a la manera d'anar a la solució de la crisi, la diferència entre Bèlgica i Espanya és alligadora. En un lloc porta el signe del sentit comú i en l'altre porta el signe de la manca de sentit. Perquè es dona el cas que després d'encarregar al mateix

cap del Govern dimitit la formació d'un Govern nou aquell es dirigeix als mateixos elements que constituïen el Govern anterior, sens dubte per a conjuminar un Govern igual. I el ciutadà innocent que ho contempla no pot fer altra cosa que riure.

Hem tornat de ple als temps tristíssims de la politiqueta monàrquica. El poble no intervé per a res en la formació dels Governos. Això de governar és una cosa que depèn de la voluntat de quatre figures polítiques sense altre programa ni altres orientacions que la materialitat de governar. Qüestió social? No interessa. Qüestió econòmica? Ja es resoldrà tota sola. Qüestió internacional? No és cosa nostra.

I així ha tornat Espanya a les mateixes mans dels que la tenien oscil·lant sobre l'abisme no es veu acompanyat amb l'aveure-la descolorida, embrutida, de cara als temps medievals, sense sentit d'avenç de cap mena, només amb l'estancament dels pobles en agonia condemnats irremissiblement a mort.

No es formen els Governos per a portar a terme programes de redreçament o de renovació de les forces internes del país, sinó que la vida política tota es mou entre les ambicions personals d'uns quants elements sense història ni base de cap mena. Els polítics espanyols de cap de brot que han sortit novament a la palestra ni són sociòlegs, ni són especialistes de cap cultura ni de cap tecnicisme. Són polítics i res més, és a dir són peons de la cursa vers el Poder. I en llurs mans es desfarà la República com es desféu la monarquia.

Mentre no es faci un vaitot en la política espanyola, serà president del Consell de Ministres un senyor Lerroux o un senyor Gil Robles, o un senyor Martínez de Velasco o un senyor Melquades Alvarez i es distribuïran les carteres de ministre entre uns quants Pérez i uns quants Sánchez i uns quants Rodríguez, que el mateix serveixen per a uns ministeris com per a altres. De visions d'organització social o econòmica, res. De projectes de millorament de la producció nacional ni un. De solucions als problemes immediats i tràgics de la misèria espanyola, ni pensar-hi. Espanya va caure tan avall que caldrà un revulsiu heroic per a donar-li la força de viure.

R. FOLCH I CAPDEVILA

Problemes del moment

Després de l'ocorregut en aquests últims mesos, que el pitjor seria que no haguéssim servit més que per fer una sembrada d'odis i de dolor, creiem que cal treure'n totes les ensenyances fins a les últimes conseqüències.

Les masses populars en l'actual generació, al nostre país, han tingut ocasió de fruir hores de victòria com també no poques de vicissituds i amargors col·lectives, ja que el panorama polític d'Espanya, en pocs anys, ha tingut diferents i fondes mutacions. Així és que a casa nostra tenim matèria d'experiment que a més d'ésser pròpia és abundant. I per si això fos poc, una ullada a diferents pobles d'Europa podria completar l'arxiu on poguéssim estudiar els nostres problemes col·lectius.

Amb petites variants el procés polític d'Espanya ve a ésser, fins ara, el mateix procés polític per què han passat diferents pobles d'Europa en allò que va d'aquest segle.

Aquells pobles als quals ens referim, han fet exiliar una monarquia de tipus feudal i en el seu lloc han implantat una Re-

pública democràtica més o menys avançada.

El capitalisme, reaccionari per essència, al qual no li ha plagut aquell nou règim, ha posat en joc els poderosos elements de què disposa, minant el terreny als confiats demòcrates, fins a enfonsar aquella democràcia. Això sí, deixant en peu la forma de govern, la qual no li interessa, però canvia el contingut que és allò essencial, implantant al seu lloc una dictadura feixista, dient-se'n o sense dir-se'n. Per a implantar això ha calgut al capitalisme derrotar, o millor dit esclafar, la classe treballadora, i quan això ha estat fet, pel que fa als partits democràtics burgesos no ha calgut ni parlar-ne.

Tenint present això, cal pensar si els destins del poble depenen, més que de ningú, de l'actuació intel·ligent de la classe obrera. Si així és, al pas que anem caldrà demostrar si som mereixedors d'ésser homes lliures procurant impedir — amb fets positius, no amb retòriques — la implantació del feixisme a casa nostra.

Si és que preferim seguir amb les nostres discussions bizantines,

cal que tinguem present una cosa, i és que aquestes tindran una duració de temps limitat, ja que la implantació d'una dictadura, digui's o no feixista, acabarà d'una manera fulminant amb les nostres polèmiques.

S'haurà acabat el contradir-nos mútuament per si hem de fer les coses d'aquesta o d'aquella altra manera, ja que llavors els altres ens ho donaran tot fet i no pas a gust de cap de nosaltres.

Doncs si les nostres agres polèmiques les hem d'acabar després per la voluntat dels altres i a profit dels altres, bé podríem acabar-les des d'ara per voluntat mútua de tots nosaltres i en profit de nosaltres, obrers, de les diferents tendències que tenen un comú ideal de redempció humana.

La democràcia burgesa és incapaç i impotent per impedir el desenrotllament i el triomf del feixisme allà on hi hagi poc o molt llevat. La classe obrera dividida tampoc no ho aconseguirà.

Cal l'entesa de tots els obrers que sentint un ideal d'emancipació proletària, coincidint de bell antuvi en aquestes coses, eviti que doni un pas més endavant el feixisme a casa nostra, i cal reconquerir, consolidar i millorar les conquestes ja abans obtingudes.

Assolint això, ¿podria anar-se

més endavant? Indubtablement que sí.

Dos camins veiem que podria seguir el proletariat unificat. L'un, anar a l'obtenció del Poder polític per exercir-lo ell mateix. L'altre camí seria obrir pas i recolzar, circumstancialment, una democràcia burgesa avançada.

En el primer cas caldria analitzar abans el grau de mútua compenetració que hi hagués entre les diferents tendències obreres per no caure en el risc d'una disgregació en els mateixos començaments, quan es faria indispensable una unitat de criteri permanent per consolidar un nou règim, a la vegada que aquest hauria de comportar una intensitat constructiva desconeguda en règim burgès.

L'altre camí seria el d'obrir pas a una democràcia burgesa, la qual s'obligués a actuar tenint en compte els al·lisonaments rebuts, i entretant permetria anar-se apropant les diferents tendències obreres fins a fondre's en una comuna aspiració o plena assimilació que fes possible substituir la democràcia burgesa en la direcció dels destins públics. Són hores de reflexió per a tots plegats; no vulguem que en un dia no llunyà hàgim de plorar com a dones allò que no haurem sabut defensar com a homes.

ARTUR PUIGVERT Mataró.

Per què no esclata la guerra?

On és amagada la guerra? Quin serà l'esclat, quina serà l'espurna que faci en definitiva sembrar de baionetes les terres de l'Europa? Motius? No n'han faltat. El món ha passat un llarg temps de continuua angúnia. Doncs què o qui detura la guerra?

L'espurna d'Etiopia, del ferrocarril de l'Est xinès, la de Memel, la del Sarre, la del plet austro-alemany, el trencament del tractat de Versalles, etc., són exemples concrets i cada un d'ells era portador d'una nuvolada que carregava l'ambient d'un engrescament bèl·lic. I amb aquests fets i tot la guerra no ha esclatat. Ni esclatarà, no tingueu por; tardarem molt de temps, altre cop a veure córrer la sang, la nostra sang, pels camps de França, d'Alemanya o d'altres camps del nom dels quals no vull recordar-me. I no esclatarà, no perquè no estigui tothom preparat, puix no hi ha cap nació salvant rares excepcions, com Espanya, que no estigui armada fins a les dents. Jo definiria actualment el món, en lloc d'un martell, d'una falç i una ploma símbol del treball i la pau, símbol lògic, amb un canó, una baioneta i una mascareta contra el gas, símbol de la mort i la misèria.

La classe adinerada, en general, en sortiria beneficiada econòmicament parlant; tornarien aquells temps de refer fortunes, millorar balanços, córrer el diner, però nosaltres, obrers, carn de canó com ens qualifica Remarque, tornariem a abandonar les nostres mullers, les nostres mares, les nostres llars, i entre nosaltres tindriem la misèria, la ruïna. No vindrà. La mateixa por d'un esclat revolucionari dintre la nació fa tómer a tots els països que volen la guerra. No és que els senyors Eden, Laval, Simon o algun altre arrangin l'assumpte; el socialisme és el que fa pensar aquests abans de decidir-se a esclatar una altra conflagració.

L'exemple de la U. R. S. S. és prou evident. L'obrer està actualment més instruit, més conscient del seu deure, deure socialista, deure de pau, que no pas l'any 1914.

No tornarà aquell fatídic any 14 en què els socialistes alemanys parlamentaven amb els socialistes

belgues, per deixar el pas lliure a l'exèrcit alemany. Funest acord d'aquell parlament. La lliçó ha estat amarga per als socialistes d'aleshores. Gireu els ulls vers Alemanya i trobareu que aquella minoria socialista que votava la guerra a hores d'ara està trepitjada i desfeta. Contra els pactes, tractats i convenis, nosaltres obrers, hem de constatar unint-nos entorn del nostre ideari, *Unió, companys, unió!* Siguis d'on siguis qui em llegeixis vina amb nosaltres. Fem una minoria forta i resistent contra el feixisme que és l'únic que necessita la guerra. Si tots ens compenentrem, no hi haurà força humana que ens faci anar a l'escorxador. Perquè, companys, avui dia està esvaït el mal; però i demà, qui sap el que passarà demà!

Socialisme, socialisme i socialisme, representa la reacció contra la guerra, i tots nosaltres dintre el postulat d'*obrer de tot el món, uniu-vos* hem de fer que aquest crit de socialisme sigui sentit per tothom i fer comprendre que en cas de la possibilitat d'una guerra han de comptar amb dos enemics: l'exterior i el socialisme revolucionari dintre de llurs països.

RICARD MILLAS

Subscripció pro presos

Abans del 6 d'octubre teníem oberta una subscripció pro presos, de la qual va quedar per publicar una última llista. La donem a continuació, i recordem als companys que ara, amb més motiu, tenen el deure de contribuir a les subscripcions públiques pro presos que fa la premsa diària. Els nostres companys presos i perseguits en participen amb els altres que ho són a conseqüència dels fets revolucionaris.

Suma anterior	308'05
Antoni Reixach	2'
Josep Martínez Siera	5'
Jesús Cases	1'
Marcel·lí Audivert	1'
Pere Sánchez	1'
Adrià Castellà	5'
Francesc Vidella	1'
Gumersind Andrés	1'
Maria Palomas	1'
Carles Camps	1'
Antoni Obach	1'
Candí Querol	1'
Un hortolà	10'
Francesc Foraster	1'
Ramon Cirera	1'
Francesc Robert	0'50

Llorenç Sellés	1'
Eladi Ferrer	1'
Josep López	1'
Ricard López	1'
Jaume Sureda	0'25
Manuel Mora	1'
David López	1'
Tomàs Carré	1'
Darius Diez	0'50
Carles Vilaseca	1'
Tomàs Carré	1'
Francesc Sansano	1'
Francesc Sala	1'
Lluís Robles	1'
Josep Puig	1'
Llorenç Borredà	2'
Joan Oriol	1'
Josep Romeu	1'
Associació d'Obrers de la Indústria Hotelera	15'
Ferran Campderrós	1'
Ovidi Márquez	1'
Pere Ferrerons	1'
Antoni Lázaro	1'
Josep Sicília	1'
Antoni Bernadó	1'
Miquel Badia	0'50
Pere Alcalá	0'50
Ramon Serret	1'
Vicenç Riera	1'
Jaume Soria	1'
Salvador Mora	1'
Vicenç Espín	1'
Cosme Sanclemente	1'
Total general	387'30

Lliurat per als companys presos a Barcelona ... 87'30

Líquid tramès a Madrid ... 300'

Les lleis de Treball Els advocats en els Jurats Mixtos

Per una nota publicada a la premsa m'assabento de les gestions fetes per l'«Associació d'Advocats de Barcelona» — entitat fins ara inèdita — a Madrid, sobre qüestions que afecten l'administració de justícia i l'exercici professional, i que han obtingut un èxit falaguer. Un dels assumptes que sembla ha quedat resolt, segons l'esmentada nota oficiosa, és la possible intervenció dels advocats als Jurats Mixtos. Si això arriba a fer-se, als Jurats Mixtos s'hi faran teranyines, perquè els obrers no presentaran cap demanda sabent per endavant que són perdudes. Està bé que l'Associació és preocupada d'assumptes que afecten llur professió i de buscar més amplitud a les activitats professionals — encara que és curiós recordar que aquesta qüestió concreta no l'han plantejat mai els Col·legis d'advocats, entitats més autoritzades —, però totes les coses tenen límit i els Jurats Mixtos haurien de continuar vedats a la intervenció dels advocats en profit d'ells i en benefici dels treballadors. No tinc prejudicis contra els advocats; penso que són, com nosaltres, un instrument de la burgesia; entre ells tinc estimats amics i companys; però així i tot les coses s'han de dir tal com són. La llei actual de Jurats Mixtos del Treball impossibilita molt sàviament llur intervenció, puix que d'altra forma l'obrer es trobaria en mani-festa inferioritat en relació al patró. Naturalment que la llei pot ésser modificada per un altre i donar-los intervenció; això és relativament fàcil en els temps que correm: amb un decret n'hi ha ben bé prou per tapar les vergonyes. Ja coneixem casos recents.

En aquest aspecte dels Jurats Mixtos, els advocats haurien de limitar-se al que fan ara: aconsellar i redactar recursos als seus clients, que ja és prou. Del contrari, perdran bous i esquesques, perquè la intervenció portaria com a conseqüència la mort d'aquests organismes, ja que per raó econòmica el beneficiat seria el patró que pot pagar bons honoraris, encara que només sigui per salvar aquell principi de «qui paga mana» que enclou tota la psicologia de la burgesia catalana i espanyola. En canvi l'obrer, com que no pot pagar honoraris immediats, hauria d'anar a parar a mans dels que es confor-

messin a cobrar en el cas que l'obrer guanyés i aleshores s'endurien la part petita els obrers. Amb aquest procediment els Jurats durarien quatre dies i es produiria un dany enorme a la classe treballadora i un benefici també enorme per a la classe capitalista, sense cap guany a la fi per als advocats. Si és aquest el propòsit, endavant, senyors de la flamant Associació d'Advocats.

M. MARTÍNEZ CUENCA

DISSOLDRE

Desfer (en un cos) el lligam o cohesió que manté unides les seves parts integrants. Anul·lar-los.

(Diccionari General de la Llengua Catalana)

El camí de la glòria

Hom diu que tots els camins condueixen a Roma. També existeix una opinió, dintre la vasta família socialista, segons la qual hi ha més d'una ruta per atènyer la fita inicial de la collectivització de la riquesa social, camí de la Glòria Socialista.

El cert és, tanmateix, que si girem els ulls a l'entorn nostre observem immediatament la gran diversitat de situacions, aspectes, condicions històriques, geogràfiques, polítiques, socials, etc., que determinen les característiques d'ordre doctrinal i tàctic de les nombroses seccions nacionals de la Internacional Socialista.

Contra aquesta realitat ningú no hi pot res. Cada un treballa en un ambient diferent del del veí i resultaria estèril tota polèmica o pressió encaminada a fer rectificar el que hom considerés com un error del germà llunyà. Les responsabilitats i els comptes els han d'exigir els militants de les seccions nacionals mitjançant llurs Congressos sobirans. La immisció, amb caràcter imperatiu, de qualsevol altre organisme exterior en els afers de tàctica nacional, només serviria per crear recels i establir divorcis espirituals entre els organismes d'una mateixa ideologia.

El que hom pot fer tothora és la crítica de les actuacions i tàctiques d'altres seccions nacionals si hom les jutja equivocades; car l'esperit crític afina la intel·ligència i facilita l'estudi dels grans problemes que la vida planteja continuament. Però tant si es vol aprovar com censurar l'actuació del Socialisme internacional cal que hom s'adoni del fet següent: que cada país té certes particularitats que el diferencien dels altres i això fa que les situacions no es presentin enlloc amb les mateixes característiques.

Avui gairebé tots admetem que una de les causes del fracàs de la política exterior de la III Internacional ha estat precisament l'uniformisme rígida dels seus punts i resolucions. Aquells desconeixement de les realitats nacionals ha esgotat l'eforç dels primers partits comunistes enemics que provocava llur esmicolament. Actualment, en canvi, veiem com s'ha establert una treva a França, país on el comunisme causà més perjudicis a la classe obrera.

Ens hem entretingut un xic amb les precedents consideracions per estimar-les indispensables abans d'emprendre la descripció del moviment socialista belga. El nostre propòsit no és de fer-ne una crítica personal, subjectiva, amb tots els perills de la deformació, ans bé una exposició purament objectiva, tal com se'n ha aparegut durant els dos mesos de la nostra estada al dit país. Els comentaris els faran els companys a través de llur formació ideològica, de llur apreciació personal i de llur temperament.

Estem segurs per endavant que moltes coses que exposarem seran difícilment compreses per la nostra mentalitat. Per contra, en tractar-se de realitats, ens haurem de descobrir davant la formidable tasca duta a terme pels companys belgues. Però tant en l'un com en l'altre cas convé pensar que Bèlgica no és Catalunya; això vol dir simplement que allí no s'han hagut de barallar amb els mateixos problemes que ací, a desgrat de certes coincidències; i que a causa del rumb prè de les institucions polítiques i socials del país que anem a estudiar, així com pel caràcter especial de la seva situació geogràfica, el camí seguit pels obrers belgues a la recerca de la Glòria ha diferit força del nostre.

A l'hora present ens solliciten unes atencions tan extraordinàries, estem abocats a unes circumstàncies tan decisives, que podríem autosugestionar-nos amb els propis conflictes i aplicar a les actuacions d'altres seccions nacionals les conclusions que es desprenen de la nostra especial situació. Guardem-nos d'aquell perill pensant en les dificultats que a Catalunya ens ha suscitat l'esperit abassegador d'una tendència socialista mal orientada.

L'esperit del socialista ha d'ésser equànime, generós, analític, antidogmàtic, obert a tots els vents de la crítica noble i apte per a les rectificacions que s'imposin; qualitats que no exclouen de cap manera la disciplina lliurement consentida.

Bèlgica, des del punt de vista socialista és una llarga experiència de treball intel·ligent, tenaç, educatiu i constructiu. Nombroses generacions d'obres

manuais i intel·lectuals han educat i disciplinat el treballador, ensenyant-li els avantatges de la solidaritat amplament practicada. La història de les organitzacions obreres creades pels socialistes es plena d'heroismes dignes d'ésser lloats. Les tragèdies més punyents cooren els nombrosos episodis d'una lluita dura, valerosa, aspra.

El caràcter de l'obrer belga s'ha enfortit en el transcurs d'aquesta batalla inacabada i ha après a conèixer l'adversari. Al mateix temps, preocupat pels progressos d'un capitalisme modernitzat, ha sabut crear-se les fortaleses des de les quals li fos possible d'hostilitzar amb èxit l'enemic tradicional. D'ací la gran pujança de les seves mutualitats, cooperatives, sindicats i Federacions polítiques, dintre les quals les dones tenen un paper importantíssim.

Per acabar, recordem que Bèlgica és un d'aquells països del Nord d'Europa tan aferrats a les tradicions democràtiques. Adhuc enfront d'un govern conservador amb plens poders, el socialisme manté la integritat dels principis democràtics els quals, per altra part, no estan encara amenaçats per cap organització feixista seriosa (1). Aquesta particularitat no hem de creure que sigui filla d'una concepció especial, ans bé és el fruit d'una mentalitat general forjada per una llarga sèrie de generacions actives.

Bèlgica, més que la Catalunya del Nord, és una germana espiritual dels països com Suècia, Noruega, Dinamarca, Anglaterra, Holanda, on es respiren uns aires de llibertat i tolerància que fan que la inevitable lluita de classes no revesteixi el caràcter de salvatisme que ací han imprès el fanatisme religiós escrupolosament conreat, l'analfabetisme fomentat pels poders públics i l'enviliment biològic del proletariat agrícola degut a la misèria i la Lliga anticatalana que hein de suportar.

C. C.

(1) La «Legió Nacional», organització feixista amb material «ad hoc», va ésser dissolta fa mig any després d'una vida poc brillant. El seu fracàs fou degut en gran part a l'actuació enèrgica de les «Milícies de Defensa Obrera», creades per les organitzacions socialistes amb l'objecte d'anul·lar el feixisme naixent. Les dites «Milícies» tampoc no existeixen amb el caràcter de tropes de xoc que tenien, després de la dissolució de la «Legió Nacional».

D'administració

Com sigui que la regularització administrativa de JUSTICIA SOCIAL és impossible en aquests moments per trobar-se tota la documentació en la Casa del Poble i essent imprescindible fer front a les despeses naturals ocasionades per la sortida del nostre setmanari, aquesta administració prega a tots els subscriptors que vulguin lliurar a la major brevetat llurs quotes de subscripció per a facilitar així la marxa normal de la publicació. JUSTICIA SOCIAL donarà compte de les quantitats rebudes a tal fi.

Subscripció a JUSTICIA SOCIAL	
Trimestre	2'50
Semestre	5'00
Any	10'00

Dirigiu la correspondència a Administrador de JUSTICIA SOCIAL, carrer Àngels López de Ayala, 10, pral., 2.ª, Barcelona; i els girs a nom de Joan Rull, Nàpols, 287, ent. 2.ª, Barcelona. Hores d'oficina: De 10 a 12 del matí.

CORREU ADMINISTRATIU P. Penedès, de Sant Vicenç dels Horts... 4'00

DONATIUS F. Salazar ... 1'50

Antologia

Rèplica a Bernstein

Bernstein ha provat inútilment d'atenuar o àdhuc potser de sotragar la concepció materialista econòmica de Marx; ja sabeu el que és aquesta gran concepció, de la qual hom ha pogut dir-ne una veritable descoberta social: segons Marx, són les formes de la producció, és el sistema de les relacions econòmiques dels homes entre ells el que constitueix el fons mateix de la història; tot el restant, les institucions polítiques, els codis, les filosofies, les religions, no serveixen per res més que per traduir en conceptes o en fórmules jurídiques, o en tesis religioses, el sistema de les forces econòmiques segons la forma que tingui la propietat en una societat humana, segons el sistema de condicions econòmiques en el qual estiguin endinsats els homes; segons com influeixi aquell sistema damunt d'ells en un sentit o altre, llur concepció mateixa del món, de la justícia, del govern, de les lleis, del dret, se'n troba modificada; i el moviment general de la història humana està determinat pels canvis de forma que sofreix lentament o bruscament el sistema econòmic.

A aquesta gran concepció hom li ha retret d'ésser seca i exclusiva; de no fer cap concessió a l'acció dels elements ideals, a les concepcions jurídiques, filosòfiques o polítiques. Jo crec que hom s'ha equivocat i el propi Engels, en un article relativament recent, publicat poc temps abans de la seva mort, interpretà de faiso molt àmplia el pensament de Marx. Digué que en el moment en què Marx i ell havien formulat llur concepció del materialisme econòmic es veien obligats a reaccionar contra la teoria abstracta de la història, però que no havien tingut mai, en el fons, el pensament de negar l'acció d'altres elements, polítics o ideològics; Marx no tingué mai la intenció de dir que la forma econòmica obrava sola i immediatament — sense repercutir-se en altres sistemes d'idees — sobre la marxa de les societats humanes. Jo coneix marxistes a França que s'han escandalitzat un xic de l'aparent retoc que Engels ha fet a la interpretació tradicional del marxisme; i han dit: però això és la ruïna de la teoria marxista! Al meu entendre no hi ha res d'això i cal, si volem fundar el nostre mètode d'acció sobre unes bases veritablement científiques, que determinem tant com puguem les relacions recíproques del sistema econòmic i de les idees polítiques, religioses o altres.

Heus aquí el que em sembla ésser la veritat. Sí, és el sistema econòmic el que constitueix el fons; sí, per exemple, el segle dinovè, són les lluites de classe, els interessos de classe del proletariat i de la burgesia en conflicte els que dominen i comanden tots els moviments de la història i tot el moviment de les idees: però el proletariat i la burgesia, que lluiten d'ençà d'un segle, no s'han pas desenvolupat en una espècie de medi abstracte i d'espai neutre; abans de l'aparició d'aquestes dues classes antagonistes hi havia una història, hi havia una humanitat; aquesta humanitat havia constituït uns sistemes d'idees, de creença i d'acció que es perllonguen, que continuen, i aquests sistemes d'idees, de creença i d'acció tenen, a la meua manera de veure, una certa força pròpia, una certa lògica interna que els obliga a desenvolupar-se en un sentit o altre; aquesta acció està limitada per les condicions econòmiques, està finalment subordinada a les

condicions econòmiques, però té, tanmateix, la seva lògica pròpia i el seu ressort intern.

Per exemple, al segle dinovè, hi ha unes forces que es diuen la ciència, l'Església, la democràcia, i cadascuna d'aquestes forces té la seva lògica interna, la seva llei pròpia de desenvolupament que la conduiria vers un terme que hom podria designar per endavant si el seu desenvolupament no fos contrariat, reulat o empès més lluny per les forces econòmiques dominants. Així la ciència té la seva llei que, en certa mesura, és independent dels fenòmens econòmics; la ciència, si guin els que siguin els accidents de la lluita entre la burgesia i el proletariat, avui està definitivament fundada sobre l'observació i sobre la deducció experimentals, i la ciència ha estat portada per exemple a estendre la idea de l'evolució als fenòmens biològics, sense preocupar-se de la repercussió que aquesta idea de l'evolució — així introduïda en el domini biològic i estesa després al domini sociològic — podria tenir sobre les relacions econòmiques dels homes entre ells.

Ah! Ja sé bé prou que àdhuc entre les teories aparentment més generals de la ciència i el moviment econòmic hi ha uns lligams; sé, per exemple, que la tesi de Lamarck, que l'evolució orgànica definida per ell, i que fa sorgir les espècies de les necessitats internes que tenen els éssers de crear-se òrgans nous per a unes necessitats noves, ja sé que aquesta gran tesi de Lamarck: la natura creant uns òrgans nous per a unes funcions noves, ha pogut ésser-li suggerida per l'espectacle del segle divuitè, acabant quan tantes necessitats humanes creaven revolucionàriament uns òrgans nous; ja sé també que la tesi de Darwin sobre la lluita per la vida i la selecció de les espècies ha pogut ésser-li suggerida anàlogament per l'espectacle de les lluites econòmiques, de les rivalitats per l'existència desencadenades en la nova societat capitalista; però sigui el que es vulgui el que hagin pogut ésser l'origen i la causa que suggeriren als savis aquestes concepcions, una vegada enunciatades segueixen llur desenvolupament lògic i produeixen llurs efectes sense consultar les conveniències del moment econòmic.

Igualment la democràcia, com a tal, té la seva llei; tendeix, evidentment, mentre no es troba contrariada per les forces econòmiques adverses, a introduir la més gran suma possible d'igualtat entre els homes, en la mesura en què aquesta igualtat deixa subsistir el privilegi fonamental de la propietat. Així una societat humana és un exemple complex, en el qual unes forces com la ciència, com la democràcia, obren en un sentit determinat, però sense que llur acció pugui ultrapassar certs límits que els són assignats per les condicions econòmiques fonamentals; així, la tendència democràtica, per lluny que hom l'empregui no podrà arribar, sense una revolució i sense la irrupció política d'una classe nova — la classe proletària —, a realitzar la igualtat fonamental en el propi sistema de la propietat. Doncs, una societat es compon d'aquests sistemes d'idees, de forces, de nocions posseïnt llur lògica interna, però subordinades a la lògica fonamental i decisiva de l'evolució econòmica; és difícil de separar-les i hom no pot fer-ho si no és per un artífici de pensament; és difícil de separar d'una institució com la democràcia, d'una potència com la ciència,

l'acció de les forces econòmiques. Però una hipòtesi molt senzilla pot demostrar que són les forces econòmiques les que posseeixen l'acció predominant.

Atureu un moment la ciència; suprimiu tota descoberta especulativa, atureu el moviment de les idees religioses, el moviment de la filosofia; si, en aquesta immobilització general de totes les altres forces, el sistema de la producció segueix evolucionant, si el mecanisme tècnic de la indústria es modifica, si la concentració capitalista s'agreuja i ateny un cert límit; i si la classe obrera — prenent consciència d'aquesta concentració capitalista aclaparadora i dels mitjans que li proporciona de revolucionar la propietat — entra en acció, l'ordre comunista es realitzarà pel sol efecte del sistema econòmic. I suposeu el contrari: ja podreu empènyer la ciència fins a l'extrem; podreu empènyer la democràcia fins al darrer límit; ja podreu desenvolupar les tendències populars i evangèliques que pot contenir tal sistema religiós; si el sistema de la producció roman immutable, si la condició tècnica de la indústria no es modifica, serà impossible suscitar en una societat humana, qualsevulla que sigui la seva activitat científica, intel·lectual o religiosa, una forma social nova. Doncs, és ben bé el sistema econòmic el que predomina.

JOAN JAURES

(Trad. de Carles Carqués.)

(Conferència pronunciada per Jaurès el dia 10 de febrer del 1910, a l'Hotel des Sociétés Savantes, a París, sota els auspicis del Grup dels Estudiants Col·lectivistes de París. La presidí el company Allemane. Fou publicada en la revista «Mouvement socialiste» i avui forma part — en fascicle — de la biblioteca de propaganda de la S. F. I. O.)

Crèdit i Previsió

SOCIETAT COOPERATIVA
Corts, 67-8, 1.º - Tel. 16877

L'objecte de la Societat es practicar la cooperació en el crèdit, l'estalvi i la previsió suprimint el lucre en aquestes activitats

Acadèmia de
TALL i CONFECCIO
PROFESSORA
Rosa S. de Comorera
SISTEMA NOU
RAPID
SENZILL
S'aprèn a tallar tota mena
de vestits en poc temps

Hores de classes:
DE 5 A 6 O DE 7 A 9

Floridablanca, 101, pral., tercera
BARCELONA
Les afiliades a la U. S. C. i llurs filles gaudiran d'una rebuixa

7 dies

Llegim a *La Publicitat* de diumenge:

«Anit passada foren detinguts a la Plaça de Macià nou individus, els quals foren traslladats a la Prefectura de Policia. Revisats els antecedents dels detinguts, resultaren ésser militants del B. O. C., pel qual motiu foren posats a disposició de l'Auditor.»

No veiem aquest motiu.

El Liberal, de Madrid, en un editorial comentant la crisi, parlava del Joaquim Duade, ministre melquadista, dient «que lleva el nombre de un prestigioso republicano».

Deu ésser, si de cas, quan utilitza nom suposat, perquè amb el seu propi de «Don Joaquín Duade» ni és republicà ni és prestigiós. És monàrquic i està desprestigiats, perquè va acceptar durant la dictadura la presidència de R. O. del Col·legi d'advocats de Barcelona, en moments que per no haver-la acceptat sofria persecució el senyor Bernis.

Una colla de federatius, etc., de rugby van complimentar el Piquipon en tornar d'Itàlia, i van portar-li el salut del seu col·lega el «podesta» dictatorial de Gènova.

El president de la Federació de Rugby és un rellotger conegut que abans de la dictadura duia les quatre barres als elàstics i als mitjons; en venir la dictadura, com que era oficial de complement, va voler dur el penó a la primera processó que va haver-hi; quan la República es féu de l'Esquerra, i arribà a separar la Federació catalana de l'espanyola endut pel seu fervor patriòtic.

No tots els *rugbymen*, però, són iguals.

També ha complimentat l'alcaldè transitori el diputat al Parlament de Catalunya senyor Josep Fontbernat, que li demanà ajuda per al conjunt cooperatiu «Orquestra Simfònica de Barcelona», que pensa participar en les festasses commemoratives d'aquella República amb un concert al Palau de Projeccions.

Nosaltres som partidaris decidits de la cooperació, però no de certes cooperacions.

La Lliga, a falta d'altres elements millors per a fer periòdics, disposa de diners, i es pensa que amb diners pot suplir fins la intel·ligència. Per això pot llegir-se al seu setmanari *Després*, en el darrer número, la següent anècdota espiritual, mal traduïda, i encara de segona o tercera mà, de qui sap quin periòdic estranger:

«Una prova decisiva. — Un diumenge al matí, al «Hyde Park» de Londres. Els oradors, pujats a sobre les cadires, exposen a un públic de dia de festa els variats arguments de les seves respectives tesis, mentre el *policeman* es passeja tranquil·lament amb les mans a l'espatlla.

Un orador comunista vol demostrar que Déu no existeix. La prova és decisiva.

—Per a saber si Déu existeix — diu — li vaig escriure una carta exposant-li les imperfeccions d'aquest món. En el sobre de la carta hi posava: «A Déu.—Recomanada a la bona cura dels correus anglesos.» A darrera del sobre, hi vaig posar l'adreça del remitent. Pocs dies després de tirada a la bústia, la lletra m'era retornada amb la indicació: «Desconegut.»

Allò que fa gràcia és que aquesta anècdota aparegui al periòdic d'un partit oficialment catòlic. No sabem què hi dirà la

censores ortodoxa de l'Il·lustríssim Doctor Irurita.

Potser es sorprendrà tant com de saber que els policies anglesos es passegen «amb les mans a l'espatlla», posició que deu ésser molt fatigant si han de passejar gaire estona.

Segons llegim a *Treball*, el nostre estimat col·lega de Valls, al cementiri municipal de l'esmentada ciutat ha estat reconstruït l'antiga capella i són restablerts els símbols religiosos en tota llur integritat. I *Treball* diu:

«Vàrem indagar qui fou l'autor d'aquest abús d'autoritat, ja que la Constitució espanyola és prou explícita, com ho és el Reglament del nostre Cementiri municipal en el seu article primer, que diu textualment: «El Cementiri Municipal és un establiment de caràcter laic i per tant no serà permesa la separació de recintes per raó confessional.»

«Tampoc no es permetrà l'establiment d'emblemes i símbols religiosos de caràcter general.»

Poguérem saber, doncs, que fou el conseller gestor de cementiris, radical per més senyes, qui en la seva actuació llampec dins de la comissió gestora nomenada per raó dels esdeveniments del 6 d'octubre passat vulnerà la llei. Llei que encara avui és vigent i que calia per damunt de tot respectar si es vol tenir un bri de dignitat i respecte al càrrec que s'exerceix.»

Els gestors radicals ho fan així. Abans devien ésser «jóvenes bárbaros» anticlericals, i ara ja no són anticlericals ni joves. Només es mantenen bàrbaros i, com algun gestor que tots coneixem, ens posen la ciutat i la República sota l'advocació de Sant Pancràs o de llur patró de torn.

La Història d'Espanya dirà: «Des de poc abans del 19 de novembre de 1933 aquesta nació torna a sofrir una crisi de mentalitat, amb la consegüent absència de política i d'administració; és a dir, pateix una crisi de fons.»

Com es guareix aquesta crisi? No pas amb receptes per a il·lusionar el malalt, sinó amb fórmules que, científicament estudiades, estimulin les cèl·lules vitals de l'organisme a fi de fer-lo reaccionar contra la morbositat que l'absorbeix i anihila.

¿Coneixeu el «Sistema Lligaire»?

«Lliga» pro autonomia a la butxaca. «Lliga» oxigen d'una monarquia agonitzant. «Lliga» dels que toquen el dos en néixer la República. «Lliga» contra els obrers i les esquerres. «Lliga» antimarxista. «Lliga» contra el Govern i el Parlament de Catalunya. «Lliga» contra la llei de conreus. «Lliga» pro intervenció del Govern central. «Lliga» pro- contra de Sant Isidre. «Lliga» de mercaders de la política o de polítics de finances. «Lliga» dels que fan llum a Déu i al diable, i jo vagi bé.

Els capdavanters de la Lliga s'entretenen donant conferències cristiano-socials-burgueses i explícitament fantasies.

Per a ells no passa el temps, ni s'assabenten de la veritat de la U. R. S. S., on els treballadors morien de fam i de fred i eren analfabets i maltractats, abans, i ara estan ben considerats i tenen ateses totes les seves necessitats: treball per a tots, menjar, vestir i recreacions.

La U. R. S. S. ha fet, i acaba de portar-lo a terme, el miracle que tota la burgesia del món ni sap ni pot fer.